

for Fagets Fremme og Anseelse. En Følge f. Eks. af Skomagernes Fagskole er, at man her i Landet under de for Faget ikke videre gunstige Forhold dog opdrager en hel Del unge Mænd, der ere særligt dygtige i deres Fag; og som ogsaa, hvor de komme hen i Udlandet, endog blive foretrukne. Det er ganske interessant, at det er blevet oplyst, ikke i denne Anledning, men for Aar og Dag siden, naar der har været Tale om disse Ting, at de danske Skomagervende ere stærkt søgte i Paris. I Paris, hvor man fabrikerer haandsyet Fodtøj trods Maskinerne, søger man særlig danske Skomagervende, fordi det er almindeligt, at de have Fagskolens afsluttende Uddannelse. Og det er meget glædeligt for de danske Haandværkersvende, men det bringer ikke den Mester, der har bidraget til Fagskolen, en eneste Krone i Fordel igen.

Hvad jeg her har sagt, gælder alle de Skoler, som ere stiftede paa den Maade. Skolen for Boghaandværk er en højt anset Skole, der yder sit store Bidrag til, at det danske Boghaandværk, Bogbinderiet og ogsaa Bogtrykkeriet, staar saa højt i Anseelse, som det gør i Udlandet. Men det er ogsaa her alt sammen kun Ofre fra Mestrenes Side, og jeg vil derfor meget indtrængende henstille, at baade Minister og Finansudvalg, naar disse Ting komme til Behandling i Finansudvalget, ville være villige til at vende tilbage til at lade Fagskolerne beholde det Tilskud, de have. De 10,500 Kr., de have nu, og som de skulle miste i Løbet af 3 Aar, kunne ikke vælte Staten. I det hele ere de Ting, jeg vil tale for at bevare, Bevillinger, som tilsammen blive Smaating overfor de 3,800,000 Kr., som Sparekommissionen foreslaar at spare. Dette og de efterfølgende Tilskud, som jeg vil tale for at bevare, give tilsammen omtrent 50,000 Kr. af de 3,800,000 Kr., men jeg tror, at en Nægtelse her vil gøre overordentlig stor Skade. Følgen vil blive, det har jeg positiv Erfaring for, at en Skole som Urmagernes maa lukke, og hele Uddannelsen der stoppe.

Man kan maaske sige, at det kommer ikke Staten ved, men det gør det alligevel. De fleste Steder i Udlandet maa Staten selv lave alt saadant noget, fordi Staten, Samfundet i sin Helhed, er interesseret i, at de faglige Erhverv drives med Dygtighed. Det er ganske ejendommelige Forhold, som gælde for Danmark, og det er noget, vi i høj Grad kunne rose os af, at de Ting, her skabes fra neden af, først faa Støtte af Staten, naar de ere skabte.

Det gælder for Fagskoler, tekniske Skoler, ja for det teknologiske Institut. Der falder mig en Ting ind, som jeg vil nævne i denne Sammenhæng. Mønstrer til det teknologiske Institut er paa en Maade hentet fra Østerrig, fra den Institution, som kaldes Oesterreichische Gewerbeförderung. Det er en Virksomhed til Erhvervets Fremme, der har en vis Berømmelse, og det synes, at Østerrig er gaaet i Spidsen der. Vore Folk ere sendte derned, og de have hentet mange Ideer der, som de have omformet paa Dansk. Men det, der sker i Østerrig, og som kan være meget prisværdigt der, er, at der i Ministeriet sidder Departementschefer og Kontorchefer, vel under Ledelse af Ministeren, og spekulere ud, hvad der tjener til Erhvervslivets Fremme, og naar de have spekuleret det ud, skaffe de Bevillinger, og naar de have skaffet dem, tage de bogstavelig Folk ved Haarene og sende dem hen for at delagiggøre dem modstræbende i disse Ting. Man staar der overfor en langt ringere oplyst Befolkning end hos os. Det gaar saa vidt, at den øverste, ledende Mand for denne Virksomhed i Østerrig for et Aars Tid siden ved et Tilfælde havde været til en Kongres her, og han kom ogsaa ind og saa vort teknologiske Institut. Han blev forbavset over, hvor stærkt det allerede var vokset, jeg tror endog, han sagde, at det var nær ved — ja, det er efter Hukommelsen, jeg nævner det, det kan være, jeg tager fejl — at være lige saa stort som det østerrigske uden at koste en Brøkdæl af, hvad det kostede der. Han blev forbavset over dets Virksomhed, dets Størrelse, de mange Elever, og han udspurgte Direktøren om, hvordan det og det var ordnet. Til sidst, da han havde faaet alle Oplysninger, trak han Direktøren til Side for at spørge ham: Hvad maa De give dem for det? Direktøren misforstod ham og sagde: Vi give dem den og den Undervisning. Nej, spurgte han videre, hvad maa De betale dem for det? Direktøren svarede: Vi betale dem ikke, de betale selv, et Kursus koster saa og saa meget, undertiden kunne de faa Stipendium, men de betale ellers selv. Saa udbrod Østerrigeren: De Danske maa være Engle, at de selv kunne lave alt dette! I Østerrig kunne vi kun faa Folk til modstræbende at besøge disse Kursus ved at give dem Penge.

Det er jo saaledes ude paa Landet hos os, at der i Landsognene danner sig Haandværkerforeninger i en fjern Afkrog, et Sted, hvor der maaske bor 20—30